

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ԳԻՆ 10 ՓՐՅ

ԱՍԻԱ կը հատարախորի ամեն օր փոքր գիրքով եւ հատը 10
Բաժանորդացիութեան տեղն է Պօլիս Չաղմաղճըլար եօղու-
Յակոբեան խան վերնայարի թիւ 13:

ԱՍԻԱՅ արեւկան գինն է մէկ Օսմանեան ոսկի կանխիկ Գա-
ւառաց թղթատարութեան ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակը պէտք է ուղղել «Յ. Խան-
ճեան» հասցէով, որոց անվճարները չեն ընդունուիր:

ԱՂԻՆ ՏԱՐԻ 1890 ԸՆԾԷՊ Գ ԵՐԿՈՒՇԱԼԹԻ 20 ՕԴՈՍՈՍ 1873 Ն. Տ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1 ԹԻԻ 137

ԱՂԳԱՅԻՆ

Սահմանադրութիւնն ոմանք ազ-
նին արդի դրութեանն վնասակար ան-
ւանելուն համար, հարկ կը համա-
մը ազգին արդի վիճակին վրայ հա-
մաւոր աւետութիւն մ'ընել:

Մեր ազգին մէջ եթէ մինչեւ հի-
ւայ երբեմն երբեմն խռովութիւնք
ատահած են, կրնամք ըսել թէ՛ ա-
նոց խիստ մեծ մասն պատրիարքաց
փոխութեան պատճառաւ եղած են:

Այս ճշմարտութիւնն մարդ չը
նար ուրանայ:
Ասիկայ ցաւալի վիճակ մ'է, որով
չտ ազգը կը վնասէ թէ՛ նիւթապէս
թէ՛ բարոյապէս, եւ որուն միակ
ստճառն այն եղած է որ ժողովուր-
ը դորժելու կանոնաւոր դիրքէ
ուրի գտնուած է: Ըսել կուզեմք թէ՛

որ ազգը ժամանակին պատրիարքին
նկմանը կամ պաշտօնավարութեանը
ամար պնդող քանի մը կուսակցու-
եանց բաժնուած է, այդ կուսակ-
ւթիւններէն զատ դուրսը ուրիշ
մարմին մը չէ գտնուած, որ ժողովը-
ական այդ շարժմանց կանոնաւորու-
իւն տայ եւ ազգին իշխանական ղէ-
է ու բռնէ, այլ ժողովուրդն իրմով մի-
ընդմիջ յուզուեր, կուտ եւ վերջապէս
է սո՛ համաձայներ է բարեխնամ կա-
ւալարութեան միջամտութեամբը
ամ մէկ կուսակցութեան յաղթանակ
անելովն խնդիրն վերջացած է:

Արդ ո՞րն է այդ պակասած մարմինն:
Այդ մարմինն երեսփոխանական
ողովն է, որ այսօր ազգին իշխանա-
ն ղէկը բռնած է եւ ժողովուրդը
մէջ կը ներկայացնէ:

Հետեւաբար ազգին այսօրուան կա-
նոնաւոր վիճակը եթէ իր երեսփոխա-
նական ժողովէ զուրկ գտնուած վի-
ճակին հետ բաղդատեմք, մեծ տար-
բերութիւն մը պիտի գտնեմք երկու-
քին մէջ, եւ չը պիտի կարենամք չը
խոստովանիլ թէ՛ երեսփոխանական
ժողովոյ գոյութիւնն ժողովրդական
շարժմանց կանոնաւորութիւնն կ'են-
թադրէ:

Ժողովուրդը Սահմանադրական ըս-
կըղբանց լնաւ ընտելացած չէ ըսողնե-
րը պէտք է նկատողութեան առնուն
անոր արդի վիճակը եւ անոնքն թէ՛
սա որչափ կը յարգէ իր երեսփոխա-
նութիւնն, որչափ կը ջանայ որ ատոր
դէմ յարձակում մը բռնաբարութիւն
մը ի գործ չը դրուի, եւ որչափ կը
սիրէ, որ իր ազգային հանրական կըն-
ճիւններն միայն այդ ժողովոյն մէջ
յուզուին եւ լուծուին ամենայն օրի-
նաւորութեամբ:

Վերջին ընդհ. ժողովոյն ներկայ
գտնուող ժողովրդեան վիճակն ու դիր-
քը մեր այս ըսածը կը հաստատեն,
որք մեծ ապացոյց մ'են թէ՛ ժողո-
վուրդն օրինաց բաւական ծանօթա-
ցած է:

Այսօր դարձեալ ունիմք ազգա-
յին մեծ խնդիր մը. կամ աւելի ճիշ-
դըն է ըսել վերջական տաղնապ մը հե-
տեւաբար ազգին մէջ կան զանազան
կարծիքներ եւ կամքեր ներկայացը-
նող խումբեր, սակայն մեք վստահ
եմք, որ սոյն տաղնապն ինչպէս
սկսաւ նոյնպէս եւ պիտի վերջանայ
ինչպէս նաեւ երեսփոխանական ժողո-
վըն իւր ապագայ գոյութիւնն երաշ-
խաւորելու նախանձախնդրութեամբ:

չի պիտի թող տայ իւր մէջ այնպիսի
ապօրինաւորութիւններ տեղի ունենա-
լուն, որ կրնայ ժողովրդեան կանոնա-
ւոր դիրքը փոխել:

Ասիկայ անոր համար կը յիշեմք
հոս, որ երեսփոխանաց մէջ այսօր մէկ
քանի կուսակցութիւն կը տեսնեմք,
որք աւելի արտաքին պատճառներով
այս ու այն կողման հակառակ դիրք
մը բռնած են քան ներկայ վիճակին
վրայ իրենց ունեցած ազատ հայեցո-
ղութեամբը:

Ճշմարիտ է որ ազգը մեծ յաղթա-
նակ տարած պիտի ըլլայ, եւ կառա-
վարութեան ինչպէս նաեւ օտար ազ-
գաց առջեւ մեծ համարում պիտի ըս-
տանայ երբ իր պատրիարքը եւ Գաւ-
թողութիւն պաշտօնէ ձգէ ալ, պաշտօն-
նին շարունակել տայ ալ, կարենայ ա-
ռանցյապօրինաւորութեան եւ առանց
կառավարութեան միջամտութեանը
կարօտ ըլլալու ընել:

Ստոյգ է թէ կը գտնուին անանկ-
ներ ալ, որք պիտի աշխատին ամեն
կանոնաւորութիւն վեր'ի վայր չըջելու,
սակայն այդ անձինքը խիստ քա-
կաւաթիւ են, եւ երեսփոխանութեան
իմաստութիւնն ու ժողովրդեան ողջա-
խոհ մասին օրինասիրութիւնը կարող
են չը թողուլ այդպիսեաց իրենց նպա-
տակին մէջ յաջողելու, զի պաշտօնէից
փոփոխութիւններն ամեն իշխանու-
թեան եւ ազգաց մէջ հարկ մ'են միշտ
ժամանակին եւ պարագայից համե-
մատ, եւ այն ազգաց մէջ այդ հար-
կին գործադրութիւնն կը վրդովէ ժո-
ղովուրդը, ուր օրինաց գիտակցու-
թիւնն կը պակսի:

Գաղղիացիք մեծ ապացոյց մը տը-

ին իրենց հանրապետութեան նախագահ Պ. Թիէրին տեղ որ, Մաք Մա հօնն խաղաղութեամբ կարենալ հաստատելուն համար թէ՛ 1848 ի Գաղղիացիները չեն եւ թէ՛ հանրապետութեամբ կառավարուելու չափ յառաջացած են :

Արդ՝ երբ Ազգայինը նկատողութեան առնուէն նաեւ թէ՛ այնպիսի վիճակի մը մէջ կը գտնուիմք, որ առաւել քան զամենայն խաղաղութեան պէտք ունիմք, չեմք կարծեր որ գլխաւոր մէկը ոչ օրինաց դէմ ապստամբելու դիրք մը կարենայ բռնել, եւ այս բաւ է մեր հասարակութեան իւր ունեցած Սահմանադրութեան օրինաց մէջ մեծաքանակ յառաջանալու համար :

ՏԱՐՈՐԻՆԱԿ ԴԷՊՒ ՄԸ

Տակաւին ինչքն պիտի լսեմք :

Երեմիա՝ Եպիսկոպոս՝ որ վերջին ժամանակներս գաւառաց մէջ այցելութենէ ուրիշ որ եւ է պաշտօն չունի, Աղթամար գացեր, Պատրիարքարանի կողմանէ կարդեալ կաթողիկոսական տեղապահն բռնութեամբ վար առեր, անոր տեղ ուրիշ վարդապետ մի դրեր, եւ վանքին սենեակներն ու դիւանները գողեր կնքեր է : Ինչպէս բնական է, այս յանկարծակիս դէպքին վրայ Աղթամարայ արդէն յուզեալ վիճակն բոլորովին տակն ի վերայ եղեր է, եւ կպատմեն թէ՛ վարդապետ մը տմենայն զօրութեամբ գէմ կենալէն յետոյ նկատելով որ չը կրնար այս բռնութեանց առաջն առնուլ, սնտրիկ դաւէն ու յուսահատութենէն ինքզինքը ծովը նետեր ու խեղդամահ եղեր է :

Աղթամարայ խաչատուր Սրբազան իմանալով թշուառ Աղթամարայ մէջ անցած այս ցաւալի անցքերն, սաստիկ բողոք բարձր է առ Ս. Պատրիարքն, եւ Նորին սրբադնութիւնն ալ հեռագիր քաշեր է. հեռագիր մի՛ սու կաթողիկոսական բռնաբարեալ տեղապահն, որ անցնի դարձեալ իւր պաշտօնին գլուխը, եւ գոցուած ու կնքուած սենեակներն բանայ. հեռագիր մի՛ սու կառավարութիւնն վանայ, որ Երեմիա Եպիսկոպոսի քրածները չճանչնայ եւ դարձեալ մի եւ նոյն տեղապահն ընդունի. հեռագիր մի՛ ալ Երեմիայի՝ որ Աղթամարայ վիճակէն քաշուի եւ Բաղէշ երթայ նստի իբրեւ հոգեւոր հովիւ :

Այս ամենատխուր անցիկ վրայ հարկաւ քիչ օրէն կրնամք մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ : Ընթերցողն

դիւրաւ կրնայ դատել Երեմիա Եպիսկոպոսի յանցանաց ծանրութիւնը : Աղթամարայ աթոռոյն եւ վիճակին վրայ առանց որ եւ է պաշտօն եւ իշխանութիւն ունենալու՝ երթալ վանք մը կոխել, օրինաւոր տեղապահը վար առնուլ, ուղածը դնել, վարդապետի մը խեղդամահ ըլլալուն պատճառ ըլլալ, բոլոր վիճակը վեր ի վայր ընել : Ինչ ծայրագոյն յանդգնութիւն :

Եւ ինչ զարմանալի տնօրինութիւն Ս. Պատրիարքն ալ այս Եպիսկոպոսն փոխանակ ամիջապէս մայրաքաղաքս կանչելու եւ դատաստանի ենթարկելու : Ի Բաղէշ հոգ եւ որ հովուութեան համար՝ երթալ կը տնօրինէ եւ այնպէս կհեռագրէ :

Այսպէս անդատաստան եւ անպատիժ պիտի մնան այսուհետեւ՝ ազգային պաշտօնատուն կոխող եւ օրինաւոր իշխանութիւն տապալող ամեւնայանդուզն անձինք : Եթէ այսպէս, ուրեմն այսուհետեւ ուրիշ շատ տեղեր, այս կամ այն աշխարհականը կամ եկեղեցականը հետն առնելով իւր քանի մը արքանեակները՝ առաջնորդարան պիտի կոխէ, առաջնորդ վար առնէ, ուղածը դնէ եւ ուղածը պիտի ընէ :

Եւ այս քրէական յանցանաց պատճառն ալ՝ ազգային սահմանադրութիւնն է :

Իսկեղբ, ով դուք, որ ջանք ու ճիգ կը թափէք՝ ազգային վարչութիւնը տապալող անձինքը պաշտպանելու եւ արդարացունելու համար :

Ազգասէրներ, ահա ի հիմանց կը քակեն ազգին սուրբը :

Պատմ.

Մեծ Խմբագիր,

Օրագրոյ Պ. Ն. անուն վարդապետի մը նկատմամբ հրատարակուած անուանարկիչ մէկ լուրը, որ ինձ համար հասարակաց գայթակղութեանց տեղի տուած է, իմ պատուոյ զգացումս ծանրապէս վիրաւորելով՝ օտիպուեցայ թէ յանուն իմ անձնականիս եւ թէ յանուն համայն Սրբազան պաշտօնակցաց բողոքել Ոմն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ անաչառ քննութեան մը ենթարկելով այս դէպքը՝ արդարութիւնը երեւան բերէ, եւ այս տեսակ սխալ տարածայնութեան մը ընդ վոյթ վերջ տայ :

Աւելորդ է ըսել թէ՛ ինդիրն այս օր Ազգ. պաշտօնական Ատեանն ելած իւր լուծմանն կսպասէ. Արդոյ հասարակութիւնը, առանց որ եւ է կողման կանխակալ դատումներ ընելով՝ Պատրիարքարանի արդարացի վճռոյն վախճանը դիտել կը պարտաւորի, եւ ես

մինչ ցայն օր սղատ եմ այս տեսակ զայթակղանաց առիթ ըլլալ :

Որ եմ միշտ անձնուէր պաշտօնեայ Ս. Եկեղեցւոյս եւ Ազգիս

18 Օգոստոս 1878

* *

Ի Պարարքնի. Հայոց

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շկօտրատան ետղըմը օտուղու նա կէօրէ, չէհրի մէկպուրտէն Սնթի վարիչէ գատար իյմալ օլունաճագ թէ մուր եօլ թարիգինն ալեալ մէկտա վաթ վէ մուհիմմաթն տէրտէսթ օլ մուշ օլմասը ճիհէթէ, թարիքի մէջ քիւրուն իյմալաթը շու կիւնլէրտէ պէտ օլունաճագ իմիրը :

Թէպաաի սալթանաթը սէնիյէ իլ թէպաաի իրանիյէ պէնինտէ վագը օլան տավաթէ պիտ Պապը ալի գօմի միսիօնուտա թանդիմ օլունարագ պիրստէի հաղրէթի փատիշահի սուտուր իտէն նիղամմաթնին պիրէր սուրէթին պու տէֆա զաթը սամիի ճէ նապր սատարէթէնահի ճանիպինտի պիլ ճիւմէ վիլայէթ վալիէրինէ իրսա պույրուլմուշ օլմալգա, իլէրուտէ մէջ քիւր նիղամմաթնին խիւլասալի մէա լինի կաղէթամրղա տէրճ իտէճէյիլ :

Սֆղանիսթան բրէնոի Մուհամմէ Էօմէր խան պիր միւտտէթտէն պէրո Տէրոաաաթէթտէ պուլունարագ եա գընլարտա Տէրոաաաթէթտէն հարաքէ իտէճէյի ճիհէթէ, կէչէն ճուճա կիւնիւ սատարղամ հաղրէթէրինն սահիլանէթինն պզիմէթ իթմիշ հուա ֆէրաաաը կիւնիւնէ գատար միսաֆի օլմուշ տուր :

Մըսըրտան վարիտ օլան թէվիլա նամէյէր մէալինէ կէօրէ, Սըր Սամու էլ Պաքըր ճէնապլէրի կէչէն սալը կիւնիւ իսկէնտէրիյէյէ վասըլ օլմուշ տու :

Կէչէն չարչանպա ազլամը, Օրթ քէօյտէ իքի կիւրիտի բուճ գարընաա լար մէյհանէտէ սէրհօշ օլուպ, պէյ լէրինտէ դուհուրա կէլէն միւնաղա քէսպի շիստէթ իթմիշ, վէ քիւչիլ գարտալը պէօյիւք գարընաալընը պ չազլա վուրմուշ, վէ աղըրճա սուրէլ տէ էարալամըշ վէ ֆիրար էտէրք պիսը ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր :

Կուան Տիւք Գօնսթանթին Նիդ

այսինքն, աղօսութեան ֆրէնկինին օն տօ-
ղուննու կիւնիւ Պէլկրատտան մի-
ւոր իմիւր օլտուղու հալտտիստիւր
էլկրատիւտէն տիր :

Սէլանիկ թարիքինէ մերպուլիս ,
էօֆրիւլիւ իլէ իւսքիւս պէյնինտէ
թիւնը եօլ թարիքի իյմալաթի խի-
ւամ պուլուլ զէ չէնտ կիւնաէն պէ-
ու ումուլէ քիւ շատ օլմուլ , զէ Միթ-
օլիյա թարիքի տախի պիր օն կիւնէ
աւտար ալըլաճաղընը տախի օլ թա-
թիտան վարիտ օլան խապէլլէրտէն
թէ շալըլըն տըր :

Բուսնուգտան աղօսութեան ֆրէնկինին
թարիքի իլէ վարիտ օլան խապէր-
էրէ կէօրէ , Բուսիա իմրէրաթօրու
հաղըթէլլէրինին պիրատէրի կրան Տիւք
Միշէլ հաղըթէլլէրի վիէննատան ալ-
տէթլէ՝ կէչէն շարշամպա կիւնիւ Բուս-
նուգտան միւրուր իմիւր , զէ Սօֆիա
վարօրա րաքիպէն իվաիւսայէ աղիմէթ
իմիւր տիր :

Քէզալիք շէհրի մէղպուրտէն վա-
րիտ օլան մէքեաթիւ պէյնինէ նաղա-
րէն : Եւսնան գրապիւսալը հաղըթէլլէրի
տախի վիէննատա պուլունարադ՝ չէնտ
կիւնէ գատար Բուսնուգտան միւրուր
իտէճէք զէ Սուլինա թարիքի իլէ մէ-
մալիքի Բուսիաեք աղիմէթ իտէճէք
տիր :

Քէզալիք Բուսնուգտան եաղըլըն
օլտուղունա կէօրէ , հալալիի մէղպու-
րէտէ իքի այ միւթէմատի եաղմուր
եաղմատըր ճիհէթլէ՝ մըսըլար , զէ
հուպուպաթը սայիլէ թարալարը
քեամիլէն խարապ օլմուլ զէ պու սէ-
պէպլէ՝ կէրէք մըսըր պուղտայը զէ կէ-
րէք հուպուպաթը սայիլէնին ֆիաթը
եիւղտէ 30 եիւքսէլմիւր տիր :

Նէզտի Սալթանաթը Սէնիեթտէ
Բուսիա սէֆիլի թէնէրալ իլնաթիէֆ
ճէնապլէրի կէչէն րէնչէնպէ կիւնիւ
մապէյնի Հիւմայունտան ալտէթլէրին-
տէն սօնրա , Պապը Ալիյէ աղիմէթլէ՝
Չաթը ալիի ճէնապլը Սատաղամի ի-
լէ պատէլ միւլադաթ , իրան սէֆա-
րէթինէ կիթմիւր զէ տէվլէթի միւշա-
րիլէյհա սէֆիլի իլէ զայէթուղուն պիր
միւքեալէմէտէ պուլունուլ տուր :

Սէֆիլի միւշարիլէյհ ճէնապլէրի
կէչէն ճուսաա իրթէթի կիւնիւ վարօ-
րը մախսուս իլէ Գըրըմա աղիմէթ իւղ-

րէ Տէր սաատէթտէն հարաքէթ իթ.
միւր տիր :

Բուսնուգտան փիլայէթի տախիլինաէ
վօյիպիա գարիլէսինտէ օլմուլ գատար
քէօյլ : Նալէհան պիր շիտտէթլու մի-
տէ սանճըսընա տիւշար զէ միւթաադ-
դիպ իսթիֆրա իթմիւր օլտուղլարը խա-
պէր ալընտըդտա , վալիի փիլայէթ տէր
հալ օրաեա պիր թապիպ սէվք իթմիւր
տիր :

Թապիպը մէրգուլուն օրաեա միւ-
վասըլէթինտէ խապթալարը մուաեէնէ
իթմիւր զէ պուլարտա գօլէրա էսէրի
կէօրմէմիւր օլտուղու հալտէ , քէյֆի-
եթի պատէթ թաշգիւ , եէտիքիլի
էքմէքաէ զէհիւր պուլունտուղունու
անլամը , զէ զէհիւրէնմիւր օլանլարըն
քեաֆիէսին տէ տէր հալ գուլթար-
մը տըր :

Շու քիլայէթ հէօքիւմէթը մահա-
լիյաէտէն արանըլտըդտա , Նէնօ նամը
իլէ պիր քիմէսէնին օլ գարիլէտէ ի-
գաթթ իտէն միւսիւմանլարա զարա-
ղը օլտուղու ճիհէթլէ , պիր արալըգ-
ուն տէյիլմէնինէ ինկիլիլ թուղու պը-
րադմը օլտուղու անլալըմը օլմասը
իւգէրինէ , մէրգուլ Նէնօ ալսը ու կի-
րիթթ օլունմուլ տուր :

Պուքէշտէն 29 օգոստոս ֆրէնկի
թարիքի իլէ վարիտ օլան թէլէկրաթ-
նամէյէ կէօրէ , Մէմէքէթէյն պէյի
րէնն Շարլ զէ րէննէս հաղարաթը
Սինալիյէ միւլասըլէթ իթմիւրէր տիր :

Սատրիտտէն վարիտ օլան հալա-
տիսէ կէօրէ , Սրանեա ճիւմհուրիլէթի
իտարէթի՝ պէօյիւճէք՝ պիր իսթիգրադ
իտէճէք տիր :

Լանիլիյէ սանտըղընը մուհաթէպա-
թընը միւպէյեուլ Սատրադտմ հաղ-
րէթլէրինէ թաղաիմ գըլընան մաղպա-
թանըն սուրէթի տիր :

Լանիլիյէ սանտըղընը թարիլը թէ-
էսիսընըն պէչիննի սէնէսի օլան 1711
սէնէսի մարտ իսթիլտապընտան շուպա-
թը զաեթլինէ գատար վուգու պու-
լան մուամէլաթը հիսապաթընա տա-
լիւր թանգիմ գըլընան խիւլաա տէֆ-
թէրի լէֆֆէն րիշկեալը ալիի հալըրէ-
թը զէ քեալէթ քէնահիլէրինէ թաղաիմ
գըլընտը :

Միւթալէտալնտան րէհիլըն իլմա-
միլ ասըֆանէլլէրի օլաճաղը իւղըն սան-
տըղըն սէնէի մէղքիւրէ պարֆընտա
ճէրէեան իտէն մուամէլաթը եէքիւնի
եիւրմի միւթօն սէքիլ եիւղ սէքսէն պէչ
պին քուսուր զուրուշա պալիլ տիր :

պու կէմիլիթ օնէվ թէէսիսաթը մա-
լիէյէ կէօրէ զէ հալէի էվլէլիտէ նաղա-
րը էհէմիլիթ ալընաճադ տէրէճէտէ
կէօրիւմէղ իսէտէ , սանտըղըն պէտա-
լէթը ահալալը գուհուրի տիւշիւնիւլի-
յօր , եանի Հիւքիւմէթը Սէնիլէնին
սէհապլէթը քեաֆիլէսինէ միւլթէնիտ
էմիլիթը ամմէտէն պաշգա պիր սէր-
մայէյէ մալիք օլմաեարադ իչէ պաշ-
լամը օլտըղը թէէմիլ իտիլիլ իսէ , է-
հէմիլիթը րէհիլըն իթիւրաֆ օլուր :

Շու պէչ սէնէ գարֆընտա իտիլէն
թէճըրիպէ սանտըղըն թէրաքըրեաթը
քիւլիլիյէյէ իսթիտաթընը միւլէյիտ օլ-
տուղունտան անա պիր ճէհր սէթ իս-
թիտալ օլմաք իւղըն պէտալթը թէէ-
սիսընտէն պու անէ գատար ճէրէեան
իտէն մուամէլաթընըն մուգայէսէի
իմալիլէսի պէր վէճհի աթիւարըղ հու-
ղուրը ալիի վէքեալէթ քէնահիլէրի գը-
լընը :

Շէօյլէ քի , պիրիննի սէնէ մուա-
մէլաթը իքի միլիօն տէօրտ եիւղ պին
քուսուր զուրուշտան իպարէթ օլտու-
ղը հալտէ , իքիննի սէնէ սէքիլ միլի-
օն եէտի եիւղ պին քուսուր զուրու-
շա զէ տէօրտիւննիւ սէնէ օն պէչ մի-
լիօն ալթմը իւշ պին զէ պէչիննի սէ-
նէ պէր վէճհի մուհարրէր եիւրմի մի-
լիօն սէքիլ եիւղ սէքսէն պէչ պին քու-
սուր զուրուշա պալիլ օլմուլ տըր :
Պիր սէնէյիք մուամէլաթտէն հասըլ
օլարաք սէրմայէ իթթիլալ գըլընան
թէմէթթիւաթը սաֆիլէնին մէճմուի
տէօրտ եիւղ եէթմիւր ալթը պին եէտի
եիւղ քուսուր զուրուշտան իպարէթ
օլտալ , պունուն նըսֆընա գարիի պէ-
չիննի սէնէյէ ալիտ տիր քի , սանտը-
ղըն , սէնէյըն սապըքայէ նիսպէթէն
տէրէճէի թէրադ-գըրեաթընա պիր պէօ-
յիւք շահիտ տիր :

Տէվաթէ

ԻԼԱՆ

Կիրուկի կիւնէրի սաաթ 5 տէն
6 պուլուղա՝ գատար Գուլմաբու Մայր
Եկեղեցի թանգարանընտա վարդուկ-
եան Բարսեղ էֆէնտի քէնտու գայի-
տէի ճէտիտէսի իւղըն Գրաբար տէր
վէրէճէք օլտուղունտան , ճիւմլէ առ-
գուքէչ պուլունան զէ ալէլ խուսուս
քէնտի անա լիս անընտան մահրում
գալմը օլան էրմէնիլլէրի տալէթ իտէր
պուլունիա պէրապէր հաֆթատա պիր
տէրա ալարադ աղ միւտաթէթ տէ քէմա-
լը սուհուլէթլէ քէնտի անա լիսանլա-
րընը օգուլմաղտ եաղմաղա զէ սէօյ-
լէմէկէ միւքթիլի օլապիլէճէքլէրինի
զէ քէնտուսի պու խուսուստա ֆէտա-
քեարանէ շալըլը պիր քարա իսթէ-
վէյէճէկիլի զալիլէն վատ իտէր :

Ա Ձ Դ

Տուսախ վաշտի (շխշիրի) վրայ պատկեր կամ (բէյզաժ) վորաքրիչ մը պէտք է, ամեն շաբթու շարունակ երկու կամ երեք մաս վորազրութիւն յանձնելու համար :

Յարմարութիւն ունեցող յանձնաւուն պէտք է ներկայանալ ի Գրատուն Յրէնկեան Ուղուն շարշիրն գլուխը Բի. լիտ խանին կից :

Ի Լ Ա Ն

Պունտան պէօլէ դադէթամըղն տէօր-սիւնճիւ սահիֆէսի սիւթուն լէրինտէ տէր-օլունաճագ իւնաթըն պէհէր սաթըրնաւթիտէթ թարիֆա իւղրէ իւճրէթ ալընաճագ տըր :

1	տէֆա	իչիւն	60	բարա
2	»	»	45	»
3	»	»	40	»
4	»	»	35	»
5	»	»	30	»
8	»	»	25	»
12	»	»	20	»
25	»	»	15	»
50	»	»	10	»

Ալթը այլըք վէ պիւր սէնէլիք իւնաթ իչիւն այլըճա բաղարըք օլունուր , վէ պիւրինճի սահիֆէյէ վաղ օլունաճագ իւնաթ իչիւն պալատէ կէօսթէրիւն թարիֆա իւ պէրինէ 20 0/0 զամօ օլունուր :

Թիւրքճէ , Ֆրանսըղճա վէ իթալեանճա վէ էրմէնիճէ լիսանլէրտէն եէքտիկէրի-նէ թէրճիւմէ իլէ, կէրէք տավաճա վէ կէ-րէք թիւճճարճա պիւր ճիւմէ էվրագ տէֆ-թէր, վէ մէգըիւր լիսանլէրտէն արղուհալ վէ բաբօրթօ վէ պունա տայիր թահիրթաթ մաթպուլամըղ իտարէսի օտարընտա հիւս-նիւ սուրէթլէ վէ էհվէն ֆիաթլէ թէրթիպ վէ թանզիւմ օլունմագտա տըր :

Ծ Ա Ն Ո Ւ Յ Մ Ո Ւ Ն Ք

Ն Ա Խ Ա Կ Ի Թ Ա Ր Ա Ն

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ե Ր Ի Ն Լ Ե Ձ Ո Ւ Ի

Ե Յ Ր Ի Ն Ե Ա Լ

Ի Խ Ո Ր Ի Ն Ե Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ե Ն Ա Ր — Պ Ե Յ

Գ ի ն 1 Ֆրանք 25 սանթ .

Այս դասագրքի պէտքն զգալի կը թուէր մեզ . ուստի խնդրեցինք Գեր . Խորէն ե-

պիսկոպոսէն, որ իվաղուց պատրաստած ու-նովաւ դաս տուած ձեռագիրն անգամ մի եւս աչքէ անցնելով մեզ յանձնէ զայն ի տպագրութիւն Նորին Սրբազնութիւնն ըն-դունեց մեր առաջարկութիւնը , եւ ի լոյս ընծայեցինք զայն ի մեր հաշիւ :

Մեզ չվայելեր զովաւանել այս գիրքը դասատուք կարող են փորձով տեսնել եւ յինքեանց վկայել սորա մեթոտն առաւե-լութեանը :

Կը ծախուի ի Գրատան փարիզու ի Յա-կոբեան խան թիւ 13 եւ ի գրատան Պաղ-տասարաղայի Սրապեան ի Մէրճան չարք թիւ 29 եւ ամեն գրավաճառաց քով :

Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ

Ինսանա արիզ օլան սըղը իլլէթի սօ-ղուգտա՝ հասըլ օլմա իսէ սէ պու քէ միք իչինտէ ֆէնուղպիր սարը սուտան իսպարէթ օլուպ , ֆաղաթ պունուն պաղըք վաղթը կէչմիշ վէ լայըզը վա թէ մէլ թութմուշ վէ պաղըքը էթ իլլէ քէ միք արասընտա գալմըշ աղըր յա պաշգաճա մալիւճէ օլունմագ վէ հրաս իլէ Ալլահ թաալէտ ուղուր իլլէթին-աէն վէ մէրոզ տան միւնաաղտան արիզ օ-լան եէլտէն պաշգա եալընը սօղուգտան հասըլ օլան տօղուգ օն սէնէլիք տալի օլսա տա եինէ չարէսի ֆուլունմագ վէ էօքսիւ-րիւկէ վէ կէօկիւս թըգանըկընա, պէլ կէվ-չէքիլի վէ մագաթտա բէյտա օլան սըղը յԵ սայսարալ մալիւճէ վէրմէք իւղրէ սարըլըք-տա քէսրի մէշնուր ուստա Սիմօն պուլու-նուր Մահմուտ բաշա ճամսիւնին ալլուսուն տա օրթատաքի գահվէտէ իքթիլա իտէնլէ-րին գահվէ մէգըիւր կէլմէլէրի վէ իճա-պընա կէօրէ թարթի վէ էտվիյէսինի պուլ-մագ իչիւն պունաան աղաէմ իլան իթմիշ իսէտէ մէգըիւր իլլէթլէրին իլալէսի իչիւն պու քէրրէ եինէ իլան իտէր :

Վէ սըղը իլլէթի 24 սաստա տըշարը չըդարըրմ վէ գասըլ իլլէթինին իճրասըն-տա պուլունուր ուղ :

Գառնընտան պասուր օլան ել սանճը վէրի իսէ օնունտա իճրասընտա պուլուն-նուր ուղ :

Յ Ա Ն Ո Ւ Ս Ի

ՅԱԳԱԳՍ ՊԱՊԻՆ ԵՒ ԺՈՂՈՎՈՅ ՆՈՐԱ

ԵՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

Ի Տարաւի Սրբոյ Կաթուղիէ Էջմիածնի

Ի Վաղարշապատ 1874

Գեր . Այվաղեան Գաբրիէլ սրբազան արքեպիսկոպոսին թարգմանութեամբն Ս. Էջմիածնի տպարանէն ի լոյս ընծայեալ այս պատուական գիրքն ամեն բանասիրաց խո-րին ուշադրութեանն արժանի է :

Հաւանականաբար Գերմանացի հմուտ աստուածաբանի մը գրչէն ելած ստեղծա-կան անուամբ (գրեթէ քրիստոնէական

հաւատոյ ամեն մասանց զեղծմանց վրայ ի մաստուծուսմը կը խօսի , եւ մասնաւորա-պառական եկեղեցւոյն հետզհետէ ընդ ու-նած սխալ վարդապետութիւնները մէկիկ մի կիկ կը նշանակէ : Յանտը վերջին պապա-կան ժողովէն յառաջ գրուած՝ ոսկայն ժո-ղովոյն ընդունելիք հերետիկասական վար-դապետութիւնը ժամանակին նշաններէ՝ գուշակելով կը խայտառակէ , եկեղեցական իրաց եւ անցից խորին տեսութիւն , առող-եւ անաչառ դատադրութիւն կերեւի այս զըր-քին մէջ :

Իսկ Հայր Կէթէի առ Պիտ Թ. Վատի-կանեան ժողովոյն եւ իւր կոնգակին դէմ գ-րած հուշակաւոր թղթոյն թարգմանութիւ-նը սոյն գրքին յաւելուածն է . կարծէ որ ամեն մարդ կարգայ Թարգմա՝ ութեան դէ-ղեցիկութիւնը գիրքին արժէքը աւելցու-յած է :

Գինն է ամենայն տեղ 36 դրերուշ : Նաեւ Ս. Էջմիածնի մամլէն ելած Եր-հետեւեալ կարեորոր հրատարակութիւնք :

2-այն Բագճայ գին 19 դրերուշ :

Ագաթանգիւն Հայոց Միւնաս վարդա-պետի Համգեցւոյ , գին 10 դրերուշ :

Բենեմիւն Ֆրանկլին Կեռք Գործ Ֆէր-տինանդ Շմիդթի թարգմանութիւնն ի Եր-մաներէնէ ֆ. Վարդանեան , գին 7 դրշ :

Սէմէն Վարդապետի Ապարանց ոյ սա-կըս Պահպանեանաց զարմի եւ Մամիկոն-եանցն սեռի , գին 10 դրերուշ :

Ուրախեալ Եպիսկոպոս Հատուած առա-ջին , Պատմութիւն Հայոց , գին 25 դրշ :

Աբրահամ Կաթուղիէ Կրթարարաց պատ-մագրութիւն անցիցն իւրոց եւ Նասրէշա-հին Պարսից , գին 20 դրերուշ :

Չարէս Բագճայ Գրատմագրութիւն գին 37 դրերուշ :

Պարսեմիւն Տօնից անցելոյ Սեւանայ վանուց , գին 12 դրերուշ :

Ի Ր Ա Ի Ա Խ Ո Ն

Հայաստանեայ Լուսաւորչական Ս. Ե-կեղեցւոյ դէմ Հռոմէականաց եւ մասնաւոր-ապէս հիմնական տարբերութիւնք մակա-դրեալ գրքին հեղինակին ըսածնուն եւ գըր-քով հրատարակածնուն դէմ գիրք մըն է , հողեւոր բարձր իշխանութեան հրամանաւ եւ հաւանութեամբ տպեալ երեք հատոր :

Գրքիս տպագրութիւնը Յիմնցած է ու-ղղը ամէն մէկ հատորը դատ ալ կըրնայ ստանալ . երեք հատորին մէկէն գինն է եւ-րեսուն եւ երկու դրշ . իսկ երրորդին մի-շաի տասն եւ երկու դրշ :

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԻՆ ՏԵՐ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՅԱԿՈՐ ԽԱՆՃԵԱՆ (Յ. Գ. ԲԵԻՍԵԱՆ)

ՃԵՄԻՑԵԹԻ ԻԼՄԻՑԵ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻ